

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 432 din 30.08.2023

Dosar nr.: 650/2021

Petiția nr.: 6000/10.08.2021

Petentă:

Reclamat:

Obiect: Petenta reclamă declarațiile lui, referitoare la restricționarea dreptului la liberă circulație pentru persoanele nevaccinate și procedura de eliberare a noului buletin.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul petentei

1. -

Numele și domiciliul procedural ales al părții reclamate

2. -

II. Procedura de citare

3. Prin adresele nr. 6000/20.09.2021, respectiv 7001/20.09.2021 s-a realizat citarea părților în conformitate cu măsurile dispuse având în vedere contextul evoluției situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, cu solicitarea de a fi transmise completări la petiție, respectiv punctul de vedere în scris (precum și orice alte acte sau dovezi), soluționarea speței urmând a se face în lipsă, odată cu exprimarea acordului părților din dosar, în termenul dat.

5. Procedura de citare a fost legal și complet realizată.

6. Prin adresele nr. 1186/15.02.2022, au fost comunicate reciproc părților punctele de vedere de la dosar, în vederea formulării concluziilor scrise.

III. Susținerile părților

Susținerile petentei

7. Petenta reclamă prin memoriul înregistrat la C.N.C.D. cu nr. 6000/10.08.2021 o posibilă faptă de discriminare ca urmare a declarațiilor reclamatului, referitoare la restricționarea dreptului la liberă circulație pentru persoanele nevaccinate și la procedura de eliberare a noului buletin, solicitând analizarea dosarului penal.

8. Inițial, petenta s-a adresat Inspectoratului de Poliție Județean Cluj, petiție care a fost redirecționată către C.N.C.D. prin adresa înregistrată cu nr. 5678/28.07.2021, aspect asupra căruia și-a exprimat acordul în data de 06.08.2021 prin e-mail cu privire la soluționarea aspectelor sesizate de către C.N.C.D.

- 9.** Concret, petenta susține că reclamatul a avut în mediul online o declarație discriminatorie prin care cei vaccinați ar trebui să meargă la cumpărături de luni până vineri, iar nevaccinații doar în zilele de sâmbătă.
- 10.** Petenta menționează faptul că această declarație este discriminatorie, deoarece multe persoane suferă diferite boli care nu le permit să se vaccineze, iar acest lucru le-ar cauza decesul.
- 11.** Petenta mai adaugă faptul că se află în situația acelor persoane care nu se pot vaccina din cauza faptului că are diabet, este cardiacă și are probleme de coagulare a sângelui, iar din această cauză consideră că se încearcă încălcarea flagrantă a drepturilor omului.
- 12.** Petenta precizează că, începând cu data de 08.08.2021, Comitetul pentru Situații de Urgență Cluj încearcă să reintroducă măsura obligativității purtării măștii în aer liber, chiar dacă majoritatea populației Clujului este vaccinată, acest lucru punându-le viața în pericol prin efectele adverse ce se pot răsfrânge asupra organismului.
- 13.** În plus, petenta a menționat hotărârea Tribunalului Cluj referitoare la ilegalitatea măsurii obligativității măștii de protecție, precum și asupra stărilor de alertă și de urgență.
- 14.** Prin emailul cu nr. de înregistrare 7553/07.10.2021, petenta a anexat înscrisuri în vederea dovedirii problemelor de sănătate de care suferă, precum și print-screenuri care evidențiază declarațiile reclamatului.

Sușinerile reclamatului

- 15.** Prin punctul de vedere înregistrat la C.N.C.D. sub nr. 261/12.01.2022, reclamatul solicită respingerea petiției, invocând excepția de vădită necompetență a Consiliului cu privire la soluționarea petiției, prin raportare la art. 28 și urm. din Procedura internă, întrucât fapta descrisă de către petentă nu reprezintă discriminare potrivit art. 2 alin. (1) și alin. (3) din O.G. nr. 137/2000, menționând faptul că petenta a dorit să deschidă inițial un dosar penal, soluționarea acestuia nefiind de competența C.N.C.D.
- 17.** Reclamatul a invocat și excepția lipsei obiectului petiției, prin raportare la art. 33 și urm. din Procedura internă, susținând faptul că petiția este formulată lacunar, fără a face referire în mod clar despre ce declarație este vorba, exprimându-se în mod generic și fără a-și susține afirmațiile cu probe.
- 18.** Cu privire la fondul cauzei, reclamatul dorește respingerea petiției ca neîntemeiată, întrucât fapta nu îndeplinește elementele constitutive ale discriminării, potrivit art. 2 din O.G. nr. 137/2000, aducând în vedere faptul că declarația acordată de acesta nu are caracter discriminatoriu, fiind vorba exclusiv despre aducerea la cunoștință cetățenilor a unei posibile măsuri restrictive, care ulterior a fost reglementată de dispozițiile art. 1 alin. (1) din Hotărârea CNSU nr. 94/2021.
- 19.** Concret, reclamatul precizează că în data de 11.03.2020, Organizația Mondială a Sănătății a declarat epidemia de COVID-19 drept pandemie mondială și invocă prevederile Legii nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID 19, precum și prevederile H.G nr. 394/2020 prin care a fost prelungită starea de alertă pe teritoriul României și au fost impuse o serie de măsuri, restricții de natură a combate răspândirea epidemiei COVID-19.

20. În perioada 23.12.2020 – 07.09.2021, reclamatul a avut calitatea de Viceprim-ministru al Guvernului României.
21. În acest context, în data de 23.07.2021 publicația Digi24 a publicat articolul vizând faptul că reclamatul a declarat că *”în Coaliție și în Guvern au avut loc discuții despre stimularea campaniei de vaccinare, în condițiile în care autoritățile se tem de valul patru al pandemiei. Printre posibilele măsuri, reclamatul a anunțat că românii vor putea merge la mall în weekend doar dacă sunt vaccinați. De asemenea, vicepremierul a precizat că sunt luate în calcul tombole cu utilaje agricole pentru cei care se vaccinează, pentru a încuraja campania de vaccinare în mediul rural”*¹.
22. La momentul declarației, reclamatul dorește să adauge că era în vigoare Hotărârea Guvernului nr. 730/2021 privind prelungirea stării de alertă pe teritoriul României începând cu data de 12 iulie 2021, precum și stabilirea măsurilor care se aplică pe durata acesteia pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID 19, iar în data de 26.07.2021 a fost emisă Hotărârea nr. 51 adoptată de Comitetul Național pentru Situații de Urgență prin care a fost completată hotărârea CNSU nr. 43/01.07.2021.
23. Reclamatul dorește să sublinieze și faptul că ulterior acordării declarației de presă, măsura restrictivă la care a făcut referire a fost reglementată de dispozițiile art. 1 alin. 1 din hotărârea nr. 94/25.10.2021 emisă de CNSU.
24. Raportat la solicitarea petentei de a fi deschis un dosar penal, precum și solicitările referitoare la *”procedura pentru noul buletin și vaccinarea obligatorie a copiilor și adolescenților”*, reclamatul detaliază aspecte de necompetență a C.N.C.D., respectiv obiectul vădit nefondat al solicitărilor.
25. Prin concluziile scrise înregistrate cu nr. 2045/21.03.2022, reclamatul reiterează apărarea formulată anterior.
26. Referitor la notele scrise transmise la dosar de petentă ulterior momentului audierii, reclamatul susține lipsa obiectului acestora și neindicarea de către petentă în concret în ce constă fapta discriminatorie pretins săvârșită de către reclamat.
27. Reclamatul invocă și calitatea sa de Viceprim-ministru al României în perioada 23.12.2020 – 07.09.2021, când a avut atribuții în plan legislativ și executiv pentru combaterea efectelor pandemiei, neputându-se antrena răspunderea penală pentru activitatea Guvernului României, fiind vorba despre răspunderi distincte.

IV. Motivarea în fapt și drept

Legislație și principii

28. Procedura internă de soluționarea petițiilor, la Secțiunea *Vădită necompetență* prevede:

„Art. 28

Membrii Colegiului director, din oficiu, pot ridica excepția de necompetență când în mod vădit constată că petiția formulată nu este de competența Consiliului, potrivit prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată.

¹ Articolul de la sursa: <https://www.digi24.ro/stiri/actualitate/politica/restrictii-discutate-in-guvern-dan-barna-persoanele-vaccinate-sa-mearga-la-mall-in-weekend-restul-in-cursul-saptamanii-1608389>

Art. 29

Excepția de necompetență poate fi ridicată de reclamat sau de membrii Colegiului director și în cursul soluționării petiției, sub condiția prevăzută la art. 30.

Art. 30

(1) Excepția de vădită necompetență se pune în dezbateră petentului sau a persoanei interesate care sesizează Consiliul, pentru a-și formula punctul de vedere.

(2) Colegiul director acordă un termen petentului sau părții interesate pentru a comunica punctul de vedere.

Art. 31

(1) Consiliul soluționează excepția de vădită necompetență după solicitarea punctului de vedere al petentului sau al părții interesate care a sesizat Consiliul.

(2) Necomunicarea punctului de vedere la termenul acordat nu împiedică soluționarea petiției.

Art. 32

Consiliul soluționează excepția de vădită necompetență prin hotărâre a Colegiului director.”

29. La Secțiunea Obiect vădit nefondat sau lipsă de obiect **Procedura internă de soluționarea petițiilor**, la Secțiunea Obiect vădit nefondat sau lipsă de obiect prevede: „Art. 33. Membrii Colegiului director, din oficiu, pot ridica excepția lipsei obiectului petiției când constată că obiectul petiției este în mod vădit nefondat, raportat la domeniul de aplicare al prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată.

Art. 34

(1) Excepția obiectului vădit nefondat sau lipsei obiectului petiției se pune în dezbateră petentului sau a persoanei interesate care sesizează Consiliul, pentru a-și formula punctul de vedere.

(2) Colegiul director acordă un termen petentului sau părții interesate pentru a comunica punctul de vedere.

Art. 35

(1) Colegiul director soluționează excepția după solicitarea punctului de vedere al petentului sau al părții interesate care a sesizat Consiliul.

(2) Necomunicarea punctului de vedere la termenul acordat nu împiedică soluționarea petiției.

Art. 36. Consiliul soluționează excepția prin hotărâre a Colegiului director.

Art. 37. În situația respingerii excepției prin reținerea obiectului raportat la prevederile Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată, aceasta se motivează odată cu fondul în hotărârea prin care se soluționează petiția, potrivit prezentei proceduri interne.”

30. O.G. nr. 137/2000, la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

31. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

32. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: „*exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile*”).

33. Prin nediferențiere judecătoria Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: „*art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară*” (**Marckx împotriva Belgiei**, 13 iunie 1979, §32) sau „*analoagă*” (**Van der Mussele împotriva Belgiei**, 23 noiembrie 1983, §46) ori „*relevant similară*” (**Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „*analoagă ori relevant similară*” (**Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit**, 30 iulie 1998, §75).

34. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

35. Criteriile enumerate de **O.G. nr. 137/2000** sunt doar ilustrative, nu exhaustive, precizând „*sau oricare alt criteriu*”, însă aceste criterii, conform cauzisticii CEDO, trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane pot fi deosebite unele de altele (**Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei**, 7 decembrie 1976, §56). „*Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele*” (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §55), menționând că noțiunea „*orice altă situație*” trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §56-61), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §62).

36. Privind restrângerea drepturilor petentului, Colegiul director se poate raporta la tratatele internaționale ratificate de România și la legislația internă. În mod specific se analizează prevederile art. 15 din **O.G. nr. 137/2000**: „*Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intra sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.*”

37. În conformitate cu cauzistica constantă a CNCD și a instanțelor de judecată, măsurile impuse de pandemie care au oferit alternative raționale nu reprezintă discriminare, întrucât ele sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate și necesare.

38. Măsuri similare celor din România au fost introduse în toate țările lumii în vederea stopării pandemiei.

39. Conform CEDO, statele contractante au o marjă de apreciere în a stabili dacă și în ce măsură diferențele în situații de altfel similare justifică un tratament diferit în drept. Marja de apreciere variază în funcție de împrejurări, obiectul și fondul cauzei. (*Rasmussen împotriva Danemarcei*, 28 noiembrie 1984, §40). Marja de apreciere este mai largă în domeniul măsurilor generale de strategii economice sau sociale, întrucât autoritățile naționale sunt cele care cunosc mai bine decât o instanță internațională care sunt interesele publice în domeniul economic și social (*Zeman împotriva Austriei*, 29 iunie 2006, §33). În domeniile în care nu există o practică comună a statelor (cum ar fi cel medical care se schimbă rapid) marja de apreciere este la fel mai largă (*S.H. și alții împotriva Austriei*, §69). Convenția „este un instrument viu” care „trebuie să se interpreteze în lumina condițiilor actuale” (*Tyrrer împotriva Regatului Unit*, 25 aprilie 1978, §31). Astfel marja de apreciere se modifică cu timpul, CEDO trebuie să țină cont de schimbările din societate (*Glor împotriva Elveției*, 30 aprilie 2009, §75).

40. Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale

(cunoscut în general sub denumirea de **Convenția europeană a drepturilor omului**, în continuare **Convenția**) prevede, la art. 10 alin. 2, limitarea libertății de exprimare: „Exercitarea acestor libertăți, ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau unor sancțiuni prevăzute de lege care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.” Prin urmare, în conformitate cu acest tratat internațional, în Europa libertatea de exprimare nu este un drept absolut. Nu este lipsit de relevanță nici faptul că libertatea de exprimare este singurul drept cu privire la care **Convenția** subliniază: „comportă îndatoriri și responsabilități”. Totodată art. 17 al **Convenției** interzice abuzul de drept: „Nici o dispoziție din prezenta convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup, sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de aceasta convenție.”

41. Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) analizează, în ordine, următoarele aspecte:

- existența unei limitări a libertății de exprimare;
- legalitatea restrângerii libertății de exprimare prin
 - existența unei norme juridice care prevede restrângerea;
 - calitatea normei juridice, și anume
 - ▣ accesibilitatea;
 - ▣ precizitatea;
 - ▣ previzibilitatea normei;
- legitimitatea restrângerii, ceea ce trebuie să fie prevăzută de Convenție (pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora,

pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești);

- necesitatea restrângerii într-o societate democratică.

42. În mod evident, orice sancționare a limbajului discriminator, chiar și doar printr-un avertisment de natură contravențională, reprezintă o limitare a libertății de exprimare.

43. Privind legalitatea restrângerii, situația din România este cât se poate de clară. **Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale** promovează respectarea dreptului la demnitate; există și o protejare a dreptului la demnitate prin art. 15 al **Ordonanței de guvern nr. 137/2000 privind combaterea tuturor formelor de discriminare**, republicată, accesibilă (prin publicarea în **Monitorul Oficial al României**), cu sancțiuni evidente.

44. Legitimitatea sancționării este dată prin nevoia de a proteja, în principal, reputația și drepturile altora, dar se poate invoca, spre exemplu, și siguranța publică, apărarea ordinii, protecția moralei etc.

45. Necesitatea restrângerii într-o societate democratică este elementul cel mai subiectiv din analiza CEDO. Având în vedere acest fapt, CEDO a elaborat un set de principii aplicabile în domeniu:

a) libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale societății democratice, și una dintre condițiile de bază ale progresului societății și ale autorealizării individuale (ex. **HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49);

b) libertatea de exprimare nu vizează doar informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate a fi inofensive sau indiferente, ci și cele care offensează, șochează sau incomodează statul sau orice parte a populației; acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și înțelegerii, fără de care nu poate exista o societate democratică; libertatea de exprimare are și excepții, dar care trebuie interpretate în mod strict, iar necesitatea oricărei restrângeri trebuie stabilite în mod convingător (ex. **HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49);

c) exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități (ex. **HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49); astfel, între altele, în contextul opiniilor religioase și credințelor este legitimat să se includă obligația de a evita pe cât se poate expresii care, în mod gratuit, offensează alții, profanează sau care reprezintă o ingerință în drepturile lor, care astfel nu contribuie la orice formă de dezbatere publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane; statele au o marjă de apreciere când reglementează libertatea de exprimare în relație cu afirmații care offensează convingerile personale, în special cele morale sau religioase (ex. **OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49);

d) în cazul moralității nu este posibil să se ajungă la un concept uniform european privind semnificația religiei în societate; chiar și în interiorul unui stat pot exista variații ale conceptului; prin urmare nu este posibil să se ajungă la o definiție comprehensivă privind ce reprezintă o limitare permisibilă a libertății de exprimare dacă exprimarea se îndreaptă împotriva sentimentului religios al altora; o marjă de apreciere trebuie lăsat prin urmare autorităților naționale în a stabili necesitatea unei astfel de limitări; această

situație însă nu exclude o supervizare din partea CEDO (ex. **OTTO-PREMIINGER-
INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 50;

e) îndatoririle și responsabilitățile legate de exercitarea libertății de exprimare au o semnificație specială în situații de conflict sau de tensiuni, o grijă particulară trebuie manifestată față de vehicularea prin presă a limbajului urii sau a promovării violenței (ex. **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 63);

f) toleranța și respectarea demnității umane constituie fundamentul democrației și societății pluraliste, prin urmare este necesar ca în societățile democratice să se sancționeze sau chiar să se prevină orice formă de expresii care diseminează, incită, promovează sau justifică ura bazată pe intoleranță, cu condiția ca orice formalitate, condiție, restricție sau amendă impusă să fie proporțională cu legitimitatea invocată (ex. **GÜNDÜZ împotriva TURCIEI**, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 40);

g) art. 17 al Convenției previne ca grupurile totalitare sau persoanele care incită la ură rasială să exploateze în propriul interes principiile enunțate, întrucât scopul acestor grupări este de a distruge drepturile și libertățile; această prevedere se referă și la activitățile politice (ex. **GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI**, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979);

h) abuzul cu libertatea de exprimare nu este compatibil cu democrația și drepturile omului, încalcă drepturile altora (ex. **WITZSCH împotriva GERMANIEI**, nr. 7485/03, 13 decembrie 2005);

i) anumite expresii concrete reprezintă un limbaj al urii, care pot insulta indivizi sau grupuri de persoane, iar aceste expresii nu se bucură de protecția articolului 10 al **Convenției** (ex. **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 35);

j) atacurile vehemente împotriva grupurilor religioase sau etnice sunt incompatibile cu valorile proclamate și garantate de Convenție, și anume toleranța, pacea socială și nediscriminarea (ex. **NORWOOD împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 23131/03, 16 noiembrie 2004);

k) se poate invoca necesitatea restrângerii libertății de exprimare în situația în care există o nevoie publică urgentă; statele au o anumită marjă de apreciere privind existența nevoii, dar această apreciere se completează cu supervizarea europeană atât a legislației cât și a modului de aplicare al legislației de instanțele independente; CEDO este împuternicit să ofere interpretarea în ce măsură restricția sau sancționarea este reconciliabilă cu libertatea de exprimare (ex. **HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49);

l) în exercitarea supervizării, CEDO analizează atât conținutul cât și contextul afirmațiilor în cauză; restrângerea trebuie să fie proporțională cu legitimitatea restrângerii, autoritățile trebuie să justifice relevanța și suficiența lor (ex. **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31; trebuie să existe o proporționalitate între impactul afirmației sancționate și sancțiune (ex. **LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 40); orice formalitate, condiție, restricție sau penalitate impusă considerată a fi necesară într-o societate democratică pentru sancționarea sau chiar prevenirea atacurilor indecente asupra obiectelor venerației religioase trebuie să fie proporționată cu scopul legitim urmărit (ex.

OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49);

m) **Convenția** nu lasă prea mult spațiu restricțiilor în domeniul discursurilor politice sau discursurilor care ating interesul general; permisivitatea privind criticile față de guvern trebuie să fie mai pronunțată decât privind cetățeni privați, chiar și politicieni; într-un sistem democratic acțiunile guvernului trebuie urmărite îndeaproape nu doar de către autoritățile legislative și judiciare, dar și de opinia publică; poziția dominantă ce ocupă guvernul îi recomandă să nu utilizeze sancțiunile penale, întrucât are alte posibilități de a răspunde la atacuri și critici injuste; autorităților competente ale statului rămân suficiente posibilități de a adopta, în calitatea lor de garanți ai ordinii publice, măsuri de sancționare adecvate fără ca acestea să devină excesive; totuși în situația în care afirmațiile incită la violență împotriva unor persoane sau oficiali ori împotriva unui segment al societății, autoritățile statului se bucură de o apreciere mai largă când examinează necesitatea restrângerii libertății de exprimare (ex. **CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42;

n) libertatea de exprimare are o importanță specială pentru politicieni sau persoanele alese ca reprezentanți unui electorat, care trebuie să-și atragă atenția asupra preocupării lor; limitarea libertății de exprimare pentru un politician aflat în opoziție sau pentru un parlamentar solicită un examen mai temeinic din partea CEDO (ex. **CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42);

o) fără dubii, libertatea discursului politic nu este absolut prin natura sa, statele pot introduce restricții și sancțiuni, CEDO având rolul final de a analiza compatibilitatea acestor măsuri cu libertatea de exprimare (ex. **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 53);

p) presa joacă un rol esențial într-o societate democratică; deși nu trebuie să treacă de anumite limite, cum ar fi privind securitatea națională, integritatea teritorială, amenințarea cu violență, prevenirea dezordinii și criminalității, respectarea reputației și drepturilor altora, necesitatea de a preveni transmiterea unor informații confidențiale, are sarcina de a oferi — într-o manieră conformă cu obligațiile și responsabilitățile sale — informații și idei de interes public, în particular în chestiuni politice, inclusiv cele care divid societatea dar și cele care prezintă justiția; libertatea presei reprezintă unul din cele mai bune posibilități de a crea o opinie privind ideile și atitudinile liderilor politici; libertatea jurnalistică acoperă posibila recurgere la un grad de exagerare, chiar și provocare (ex. **LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 41-42);

q) presa nu are doar dreptul ci și obligația de a prezenta informații de interes public conform dreptului publicului de a primi aceste informații (ex. **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31);

r) nu se protejează doar informația în sine, dar și forma prin care se aduce la cunoștința opiniei publice (ex. **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31);

s) stabilirea pedepselor este în principiu de competența instanțelor naționale, CEDO consideră totuși că aplicarea pedepsei închisorii pentru o infracțiune în domeniul presei nu este compatibilă cu libertatea de exprimare a jurnaliștilor, decât în circumstanțe excepționale, mai ales atunci când au fost grav afectate alte drepturi fundamentale, ca

de exemplu în cazul utilizării limbajului urii sau incitării la violență (ex. **CUMPĂNĂ și MAZĂRE împotriva ROMÂNIEI**, nr. 33348/96, 17 decembrie 2004, § 115);

t) principiile privind libertatea de exprimare vizează și funcționarii publici, deși este legitimat ca statul să impună față de ei obligația discreției, ținând cont de statutul lor special (ex. **AHMED și alții împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 65/1997/849/1056, 2 septembrie 1998, § 56).

46. Art. 30 al **Consituției României** care asigură libertatea de exprimare, prevede și limitele acestei libertăți:

„(6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.

(7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război, de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.”

47. Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale consideră că dreptul la demnitate este una dintre valorile supreme, iar lezarea acestui drept poate fi sancționată chiar și penal: *„Obiectul juridic al infracțiunilor de insultă și calomnie, prevăzute de art. 205 și, respectiv, art. 206 din Codul penal, îl constituie demnitatea persoanei, reputația și onoarea acesteia. Subiectul activ al infracțiunilor analizate este necircumstanțiat, iar săvârșirea lor se poate produce direct, prin viu grai, prin texte publicate în presa scrisă sau prin mijloacele de comunicare audiovizuale. Indiferent de modul în care sunt comise și de calitatea persoanelor care le comit — simpli cetățeni, oameni politici, ziariști etc. —, faptele care formează conținutul acestor infracțiuni lezează grav personalitatea umană, demnitatea, onoarea și reputația celor astfel agresați. Dacă asemenea fapte nu ar fi descurajate prin mijloacele dreptului penal, ele ar conduce la reacția de facto a celor ofensați și la conflicte permanente, de natură să facă imposibilă conviețuirea socială, care presupune respect față de fiecare membru al colectivității și prețuirea în justa măsură a reputației fiecăruia. De aceea, valorile menționate, ocrotite de Codul penal, au statut constituțional, demnitatea omului fiind consacrată prin art.1 alin.(3) din Constituția României ca una dintre valorile supreme.”*

Colegiul director al CNCD reține următoarele:

48. Se constată că reclamatul a afirmat că în Coaliție și în Guvern au avut loc discuții despre stimularea campaniei de vaccinare, în condițiile în care autoritățile se tem de valul patru al pandemiei. Printre posibilele măsuri, reclamatul a anunțat că românii vor putea merge la mall în weekend doar dacă sunt vaccinați. De asemenea, vicepremierul a precizat că sunt luate în calcul tombole cu utilaje agricole pentru cei care se vaccinează, pentru a încuraja campania de vaccinare în mediul rural.

49. Afirmațiile reclamatului se încadrează în limitele libertății de exprimare, încât libertatea de exprimare nu vizează doar informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate a fi inofensive sau indiferente, ci și cele care offensează, șochează sau incomodează orice parte a populației. Nu utilizează expresii care, în mod gratuit, offensează alții, profanează sau care reprezintă o ingerință în drepturile altora, care astfel nu contribuie la o dezbatere publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane.

50. Se admite excepția obiectului vădit nefondat privind procedura pentru noul buletin și vaccinarea obligatorie a copiilor, având în vedere neclaritatea aspectelor sesizate.

51. Privind solicitarea petentei de a sesiza organele de cercetare penală se admite excepția de necompetență materială, având în vedere faptul că din petiție nu rezultă prezumpția comiterii unor fapte penale la care nu ar fi necesară sesizarea directă a acestor fapte de persoana interesată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, pcu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Afirmațiile reclamatului se încadrează în limitele libertății de exprimare, astfel nu reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 8 din **O.G. nr. 137/2000**;
2. Admite excepția obiectului vădit nefondat privind procedura pentru noul buletin conform art. 33-37 din **Procedura internă de soluționarea petițiilor**;
3. Se admite excepția de necompetență materială privind solicitarea petentei de a sesiza organele de cercetare penală conform art. 28-32 din **Procedura internă de soluționarea petițiilor**;
4. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii: —

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ**.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BĂNICĂ CERASELA CLAUDIA - Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA - Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

SĂVULESCU RADU COSMIN – Membru

Redactată și motivată: C.J., I.C., H.I.

Data redactării: 19.02.2023

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit ***O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare*** și ***Legii 554/2004 a contenciosului administrativ***, constituie de drept titlu executoriu.

